

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Asan/1/2020
Identifikačné číslo spisu: 6018200728
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6018200728.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Šobichovej a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a Mgr. Petra Melichera v právnej veci žalobcu: W. W., A. X. XX. XXXX, W.: U. XX, F., právne zastúpený: URBÁNI & Partners s.r.o., Skuteckého 17, Banská Bystrica, IČO: 36 646 181, proti žalovanej: Poľovnícka spoločnosť KOŠARISKÁ, Jánošíková 47, Polomka, IČO: 45 029 351, právne zastúpenej: Counsel s. r. o., Horná 13, Banská Bystrica, IČO: 47 234 148, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného z 18. 8. 2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. 5. 2019, č. k. 23S/140/2018-93, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. 5. 2019, č. k. 23S/140/2018-93, z r u š u j e a v e c m u v r a c i a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

I. Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „správny súd“) rozsudkom z 22. 5. 2019, č. k. 23S/140/2018-93, postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia členskej schôdze Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ z 18. 8. 2018 (ďalej tiež „rozhodnutie o odvolaní“) ako i rozhodnutia výboru Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ z 11. 5. 2018 (ďalej tiež „prvostupňové rozhodnutie“). Účastníkom konania právo na náhradu trov konania nepriznal.

2. Žalovaný prvostupňovým rozhodnutím uložil žalobcovi disciplinárne opatrenie - vylúčenie z Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ pre previnenia, ktorých sa mal dopustiť tým, že:

I. dňa 18. 2. 2017 na výročnej členskej schôdzi Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ, ktorá sa konala na chate p. U. H. v Petrikove o 14.00 hod., vystúpil vo verejnej diskusii a za prítomnosti ostatných členov viackrát vzniesol vyhrážky voči ostatným členom Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ v znení: „Tak aj Vy všetci doložujete!“, čo bola reakcia W. W. na odobratie povolenky na lov zveri, ktorá mu bola odobratá dňa 18.02.2017 rozhodnutím členskej schôdze Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ. Za to, že W. W. vyhrážku „Tak aj Vy všetci doložujete!“ vzniesol voči ostatným členom Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ i na členskej schôdzi konanej dňa 24. 6. 2017 o 12.00 hod. na chate v doline Petrikovo časť Bublakovo, a teda nezdržal sa konania, ktoré narušuje medzilidské vzťahy a vytvára nepriateľské prostredie medzi členmi spoločnosti, osočoval a rozvracal celistvosť kolektívu, čím porušil článok 5 bod 2 písm. c) Stanov Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ zo dňa 20. 1. 2010 a článok IV. bod 1 písm. c) Domáceho poriadku Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ;

II. ako člen Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ nezapltil na základe uznesenia členskej schôdze prijatého na členskej schôdzi dňa 18. 2. 2018 riadne a včas členský príspevok na rok 2018 vo výške 400,- eur do rúk finančného hospodára U. M. najneskôr do 21. 2. 2018 do 20.00 hod., a teda nezapltil členský príspevok potrebný na hospodárenie spoločnosti, čím porušil článok 5 bod 2 písm. b) Stanov PS KOŠARISKÁ zo dňa 20. 1. 2010, za čo mu bolo uložené disciplinárne opatrenie podľa čl. 18 bodu 1 písm. d) Stanov Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ zo dňa 20. 1. 2010 a článku IV. bod 3 Poľovníckeho poriadku PS KOŠARISKÁ, ktorým bolo vylúčenie z Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ.

3. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, na základe ktorého Členská schôdza Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ ako disciplinárny orgán druhého stupňa odvolacím rozhodnutím potvrdila prvostupňové rozhodnutie, keď sa stotožnila s jeho skutkovými a právnymi závermi.

4. V dôvodoch rozsudku správny súd citoval ustanovenia § 2, § 6 ods. 1 a ods. 2 písm. b), § 177 ods. 1, § 178 ods. 1, § 194 ods. 1, § 195, 197 SSP, § 1 ods. 1, 32 ods. 1 a 2 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, čl. 1, čl. 5 ods. 2, čl. 7 ods. 1 a 3, čl. 10 ods. 1 a 2, ods. 3 písm. h), ods. 5 písm. d), čl. 11 ods. 1 písm. c), čl. 15 ods. 1 až 3 Stanov Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ, čl. II ods. 3 a čl. IV Domáceho poriadku Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ.

5. Správny súd námietky vo vzťahu k nepreskúmateľnosti prvostupňového a odvolacieho rozhodnutia nepovažoval za dôvodné. Stotožnil sa so skutkovým stavom zisteným v administratívnom konaní, ktoré prebehlo po vykonaní rozsiahleho dokazovania v zmysle rozsudku správneho súdu z 11. 12. 2017, sp. zn. 29Sa/6/2017. Uviedol tiež, že pokiaľ ide o námietky súvisiace so závažnosťou konania žalobcu, tak posúdenie tejto otázky patrí do správnej úvahy disciplinárneho orgánu. Vo vzťahu k namietanej šikanóznosti disciplinárneho konania konštatoval, že táto argumentácia žalobcu nebola ničím podložená a z vykonaného dokazovania ani nevyplýva.

II. Kasačná sťažnosť a vyjadrenie žalovaného

6. Proti právoplatnému rozsudku správneho súdu podal žalobca (sťažovateľ) včas kasačnú sťažnosť, a to z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP, že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. h) SSP, že sa správny súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Kasačnému súdu navrhol rozsudok správneho súdu zmeniť tak, že prvostupňové ako aj odvolacie rozhodnutie zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie alebo konanie zastaví.

7. Podľa žalobcu správny súd vec nesprávne právne posúdil, keď pri zamietnutí žaloby považoval postup a závery žalovaného za zákonné a správne. Žalovaný konal jednostranne a jeho závery nemajú oporu vo vykonaných dôkazoch, poukázal pri tom na rozhodnutie správneho súdu z 11. 12. 2017, sp. zn. 29Sa/6/2017, ktorým bolo zrušené predošlé rozhodnutie žalovaného o vylúčení žalobcu.

8. Vo vzťahu k jeho previneniu za neuhradenie členského príspevku na rok 2018, zotrval na tom, že ho žalovaný neoboznámil s termínom splatnosti členského poplatku za rok 2018. Poukázal na paradoxnú situáciu, keď na jednej strane žalovaný bezpodmienečne trvá na tom, že je „povinnosť“ zúčastniť sa členskej schôdze, na ktorú riadne žalobcu nepredvolal práve preto, že ho považuje za nečlena v dôsledku predošlého vylúčenia, na strane druhej sa napriek členskému nezaoberá tým, že v roku 2017 mu členské práva uprel v celom rozsahu.

9. Žalobca poukázal tiež na skutočnosť, že žalovaný po predchádzajúcom zrušujúcom rozsudku vo veci sp. zn. 29Sa/6/2017, v novom disciplinárnom konaní postihol žalobcu za iné nové skutky. Poľovnícke združenie tak neuposlúchlo súd a nekonalo za pôvodné skutky - keďže sa od nich upustilo. Preto neobstojí ani tvrdenie žalovaného, že dôvod na žalobcove vylúčenie nepominul, nakoľko v preskúmaných rozhodnutiach bol vylúčený za iné skutky.

10. Namietal tiež nedostatočné vymedzenie skutku vyhrážania sa členom. Veta: „Aj tak všetci dopoľujete“ by mala byť vnímaná v prospech slobody prejavu a nedosahovala intenzitu vyhrážania sa, no išlo len o konštatovanie. Skutok musí byť vymedzený tak, aby nemohol byť zameniteľný s iným (poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. 5. 2010, sp. zn. 2Sžo/238/2009). V danom prípade absentuje presné vymedzenie konania napĺňajúce jednotlivé ustanovenia Stanov tak, že by bolo možné konanie žalobcu vyhodnotiť ako preukázané a súčasne spadajúce pod najvyššiu prípustnú sankciu vylúčenia. Správny súd uvedené nezohľadnil keď žalobcu zamietol, hoci skutková výroková veta neobstojí a nemá oporu vo vykonanom dokazovaní.

11. Žalovaný vo svojom vyjadrení navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť. Napadnutý rozsudok správneho súdu považuje za vecne správny a spravodlivý. V disciplinárnom konaní bolo v rozsiahlom dokazovaní jednoznačne preukázané, že žalobca sa skutkov, ktoré mu boli kladené za vinu dopustil.

III. Konanie pred kasačným súdom

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „kasačný súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že sťažnosť bola podaná riadne a včas (§ 443 SSP a § 444 SSP), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (§ 442 ods. 1 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439ods. 1 SSP), kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (§ 445 ods. 1 SSP a § 57 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

13. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 30. 6. 2021 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

14. Podľa § 6 ods. 1 a 2 SSP, (1) správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

(2) Správne súdy rozhodujú v konaniach o

- a) správnych žalobách,
- b) správnych žalobách vo veciach správneho trestania,
- c) správnych žalobách v sociálnych veciach,
- d) správnych žalobách vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia,

- e) žalobách proti nečinnosti orgánu verejnej správy,
- f) žalobách proti inému zásahu orgánu verejnej správy,
- g) žalobách vo volebných veciach,
- h) žalobách vo veciach územnej samosprávy,
- i) žalobách vo veciach politických práv,
- j) kompetenčných žalobách,
- k) návrhoch v iných veciach.

15. Podľa § 7 SSP, správne sudy nepreskúmavajú

- a) právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená,
- b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,
- c) všeobecne záväzné právne predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak,
- d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,
- e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,
- f) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania, podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti; to neplatí na rozhodnutia a opatrenia v sociálnych veciach,
- g) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti fyzickej osobe a právnickej osobe, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,
- h) rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

16. Podľa § 32 ods. 1 zákona o poľovníctve, na účely tohto zákona sa poľovníckou organizáciou rozumie právnická osoba zriadená podľa tohto zákona, ktorá

- a) je organizáciou, ktorá nie je založená na účel dosiahnutia zisku, ktorá združuje občanov Slovenskej republiky, ktorí sú držiteľmi poľovných lístkov, a iné fyzické osoby na účel ochrany a presadzovania oprávnených záujmov svojich členov na úseku poľovníctva,
- b) má sídlo na území Slovenskej republiky,
- c) je zapísaná v centrálnom registri, ktorý vedie ministerstvo,
- d) riadi svoju činnosť stanovami, ktoré musia byť v súlade s týmto zákonom a ostatnými, všeobecne záväznými právnymi predpismi.

17. Podľa § 32 ods. 2 zákona o poľovníctve, poľovnícka organizácia môže mať svoje organizačné zložky, ktoré majú právnu subjektivitu v rozsahu určenom v stanovách poľovníckej organizácie.

18. Podľa § 80 ods. 9 zákona o poľovníctve, občianske združenie registrované na výkon práva poľovníctva podľa osobitného predpisu je poľovníckou organizáciou podľa tohto zákona.

19. Kasačný súd sa v prvom rade zaoberal otázkou právomoci správneho súdu v prejednávanej veci konať a rozhodnúť. Hoci žalobca v kasačnej sťažnosti dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. a) SSP (na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve) neuviedol, nakoľko ide o takú

vodu, ktorá predstavuje nedostatok niektorej z podmienok konania, súd na ňu prihlíada z úradnej povinnosti.

20. Z obsahu súdneho a administratívneho súdu má kasačný súd preukázané, že sa žalobca domáha preskúmania zrušenia rozhodnutia členskej schôdze poľovníckeho združenia ako i rozhodnutia členskej schôdze Poľovníckej spoločnosti KOŠARISKÁ, ktorú je potrebné považovať za poľovnícku organizáciu v zmysle § 32 ods. 1 zákona č. 274/2009 Z. z.. V posudzovanej veci sa žalobca dopustil porušenia Stanov a Domáceho poriadku poľovníckej spoločnosti, t. j. predpisov vykazujúcich rýdzo súkromnoprávny charakter, keďže boli vydané poľovníckou spoločnosťou, ktorá má povahu právnickej osoby - občianskeho združenia. Napadnuté rozhodnutia sú síce rozhodnutie o právach a povinnostiach člena poľovníckeho združenia ako fyzickej osoby, nie sú však rozhodnutiami vydanými vo verejnom záujme. Podmienkou pre súdny prieskum v správnom súdnictve je, aby išlo o rozhodnutie orgánu uvedeného v ustanovení § 6 ods. 1 SSP, čo v danom prípade nemožno konštatovať.

21. Kasačný súd uvádza, že právny názor v zmysle ktorého sú poľovnícke organizácie subjektmi záujmovej samosprávy, a teda sú nadané výsadami verejnej moci, ktorý bol jednoznačne vyjadrený v sp. zn. 2Sdo/4/2012 z 22. 8. 2012 a zopakovaný napríklad v uznesení sp. zn. 6Nds/1/2014 z 10. 4. 2014 je v súčasnosti prekonaný. Aj pod vplyvom nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) PL. ÚS 19/2014 z 19. 3. 2016 (porovnaj body 122-123 nálezu) nastal v tejto oblasti judikatórny obrat, tento je vyjadrený aj v recentných rozhodnutiach kompetenčného senátu najvyššieho súdu - senátu povolanom na rozhodovanie sporov o právomoc (§ 11 ods. 1 CSP). Konkrétne porovnaj rozhodnutia kompetenčného senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1KO/33/2017 z 10. 10. 2017 a sp. zn. 1KO/4/2020 z 8. 6. 2021.

22. V uznesení sp. zn. 1KO/4/2020 z 8. 6. 2021 najvyšší súd výslovne v bode 22 uviedol: „Kým Slovenská poľovnícka komora napĺňa základné znaky orgánu záujmovej samosprávy, ktorá rozhoduje v oblasti verejnej správy, jednotlivé poľovnícke združenia zriadené v zmysle § 32 zákona č. 274/2009 Z.z. nepredstavujú orgány záujmovej samosprávy, ktoré by rozhodovali o právach, povinnostiach a právom chránených záujmoch svojich členov v rozsahu určenom v Stanovách predmetnej organizácie, teda iba v záujmovej oblasti svojich členov, z čoho vyplýva, že ide o rozhodovanie v oblasti súkromnej a nie v oblasti verejnej. Rozhodnutie poľovníckeho združenia nie je realizáciou verejnej moci, ani nesleduje žiadny verejný záujem alebo cieľ. Samotný zákon č. 274/2009 Z.z. ani žiaden iný zákon nezveril poľovníckym združeniam právomoc rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodovanie združenia o právach a povinnostiach svojich členov vyplývajúce zo stanov jednotlivých združení nepodlieha súdnemu prieskumu v správnom súdnictve v zmysle § 6 ods. 2 SSP, keďže stanovy sú internou - súkromnoprávnou záležitosťou združenia.“

23. Vzhľadom na uvedenú súdnu prax najvyššieho súdu a ústavného súdu, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že vzťah poľovníckeho združenia a jeho člena vo veciach uplatnenia práv a povinností člena združenia, ako aj vo veciach medziludských vzťahov členov združenia, je vzťahom súkromnoprávnym a nespadá do oblasti verejnej správy, je potrebné v predmetnej právnej veci postupovať podľa ustanovení CSP a napadnuté uznesenia členskej schôdze poľovníckej spoločnosti preskúmať v civilnom konaní, na základe klasickej civilnej žaloby.

24. Kasačný súd sa preto nezaoberal ďalšími námietkami žalobcu, vzťahujúcimi sa k veci samej, vzhľadom na zistenú procesnú vadu - nedostatok právomoci správneho súdu v predmetnej veci konať a rozhodnúť.

25. Na základe uvedených právnych názorov kasačný súd zrušil rozsudok správneho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie postupom podľa § 462 ods. 1 SSP v spojení s § 440 ods. 1 písm. a) SSP. Nakoľko však predmetom konania je súkromnoprávny spor medzi občianskym združením a jeho členom, v ktorom je daná právomoc súdu v civilnom procese, bude úlohou správneho súdu postupom podľa § 43 ods. 1 CSP bez rozhodnutia postúpiť spor vecne a miestne príslušnému okresnému súdu a upovedomiť o tom účastníkov.

26. Nárok na náhradu trov kasačného konania bude predmetom rozhodovania správneho súdu v zmysle § 467 ods. 3 SSP.

27. Rozhodnutie prijal senát kasačného súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.